

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/90/2020
Identifikačné číslo spisu: 1316213033
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1316213033.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Z. D., bývajúcí I. - Z., právne zastúpený: Mgr. Miroslav Golian, advokát, Budatínska 16, Bratislava, proti žalovanému: Slovenský plynárenský priemysel, a.s., IČO: 35 815 256, Mlynské nivy 44/a, Bratislava, právne zastúpený: MGA IURIS s. r. o., Cukrová 14, Bratislava, o náhradu mzdy spolu s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45 Cpr 5/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15 CoPr 2/2018 z 19. decembra 2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 45 Cpr 5/2016-189 z 26. septembra 2017 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata náhrady mzdy spolu s príslušenstvom a žalovanému priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v celom rozsahu. Súd prvej inštancie v prvom rade dal do pozornosti, že súd rozhodujúci o nároku na náhradu mzdy podľa § 79 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“ alebo „ZP“) je viazaný rozhodnutím súdu o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Dodal, že z rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 9 C 50/2008-376 zo dňa 11. septembra 2014, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Co 202/2015-449, 7 Co 203/2015, 7 Co 204/2015 zo dňa 25.05.2016 a nadobudol právoplatnosť dňa 30.07.2016 mal súd prvej inštancie preukázané, že výpoveď zo dňa 02. novembra 2007 daná žalobcovi žalovaným podľa § 63 ods.1 písm. b/ Zákonníka práce bola neplatná a pracovný pomer medzi stranami sporu trval. Okresný súd určil, že predmetom konania bol nárok žalobcu o vyplatenie náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru za obdobie od 01. augusta 2013 do 30. júla 2016, za tri roky spätne od právoplatnosti súdneho rozhodnutia o neplatnom skončení pracovného pomeru. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade zamestnávateľ neprideloval prácu zamestnancovi, preto zamestnávateľ (žalovaný, pozn. dovolacieho súdu) bol povinný poskytovať zamestnancovi (žalobca, pozn. dovolacieho súdu) náhradu

mzdy až do právoplatného rozhodnutia súdu o neplatnom skončení pracovného pomeru, pričom požiadavka zamestnanca, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával ako hmotnoprávna podmienka náhrady mzdy titulom neplatného skončenia pracovného pomeru bola podľa názoru okresného súdu splnená. Súd prvej inštancie dal do pozornosti, že náhrada mzdy patrí žalobcovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa oznámenia zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, teda od 06. februára 2008 až do 30. júla 2016, teda do právoplatného rozhodnutia súdu o skončení pracovného pomeru výpoveďou. Okresný súd ustálil, že celková doba za ktorú by mal mať žalobca právo na náhradu mzdy predstavuje 102 mesiacov, teda asi 8,5 roka. Zároveň zdôraznil, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu mzdy za posledných 36 kalendárnych mesiacov spätne odo dňa právoplatnosti súdneho rozhodnutia o neplatnom skončení pracovného pomeru za obdobie od 01.08.2013 do 30.07.2016, teda si uplatnil náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru presahujúcu 12 mesiacov (časť náhrady mzdy za obdobie prvých 66 mesiacov si žalobca neuplatnil). Okresný súd upozornil na skutočnosť, že v prejednávanej veci žalovaný v súlade s § 79 ods. 2 ZP vznesol požiadavku, aby súd žalobcovi náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov vôbec nepriznal. Súd prvej inštancie s poukazom na to, že žalobca si neuplatnil nárok na náhradu mzdy od 06. februára 2008, kedy zamestnávateľovi oznámil, že výpoveď z pracovného pomeru považoval za neplatnú a trval na pracovnom pomere, nepožadoval náhradu mzdy ani za prvých 12 mesiacov v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru samostatnou žalobou a nič mu v tom nebránilo. Počas celej doby bol zamestnaný, ekonomicky činný, pracoval aj ako dohodár, nebol teda nezamestnaný, prihlásený na úrade práce o sprostredkovanie zamestnania. Žalobcovi ďalej ani nevznikol nárok na náhradu mzdy počas uvedenej dočasnej pracovnej neschopnosti, kedy mal vyplatené nemocenské dávky a preto je vylúčený nárok zamestnanca na náhradu mzdy. Celková doba za ktorú by mal mať žalobca právo na náhradu mzdy predstavuje až 102 mesiacov, teda od 67. mesiaca až do 102. mesiaca, preto súd po zvážení vyššie uvedených okolností daného prípadu žalobcovi za uplatňované obdobie nárok na náhradu mzdy nepriznal, nakoľko požadovať od žalovaného náhradu mzdy by bolo v rozpore s čl. 2 Zákonníka práce.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 15 CoPr 2/2018 z 19. decembra 2018 podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd dal do pozornosti, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil. Ďalej ustálil, že predmetom konania boli nároky žalobcu na náhradu mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru; žaloba bola na súde prvej inštancie podaná dňa 2. augusta 2016, preto sa žalobca domáhal zaplatenia sumy (spolu) 44.836,20 eur za čas (len) od 1. augusta 2013 do 30. júla 2016, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne z jednotlivých mesačných náhrad mzdy (zo sumy 1.245,45 eur) od 11. dňa príslušného kalendárneho mesiaca počnúc dňom 11. septembra 2013 do zaplatenia celej sumy. Odvolací súd uviedol, že niet tak pochýb o tom, že žalobcovi patrí náhrada mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru odo dňa oznámenia zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní (od 6. februára 2008) do právoplatného rozhodnutia súdu o skončení pracovného pomeru. Zdôraznil, že Zákonník práce viaže začiatok plynutia tejto lehoty na konkrétny časový moment a to na oznámenie zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Odvolací súd preto vyhodnotil ako nesprávny argument žalobcu, že začiatok plynutia 12-mesačnej lehoty, po ktorú mu patrí náhrada mzdy podľa ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce nemožno počítať od vzniku nároku (od 6. februára 2008), ale je ho potrebné počítať od skutočného dátumu, odkedy si nárok uplatnil (od 1. augusta 2013), bez ohľadu na to, že premlčanú časť nároku na náhradu mzdy si neuplatnil. Dodal, že zákonné ustanovenie je jasné, presné, nezvádza k iným výkladom, preto ak žalobca oznámil žalovanému, že trvá na ďalšom zamestnávaní, tento deň sa považuje za deň vzniku nároku, (len) od ktorého začína plynúť 12 mesiacov. Zhrnul, že žalobcovi patril nárok na náhradu mzdy od 6. februára 2008 do 30. júla 2016 a obdobie 12 mesiacov, pri ktorom súd nemá právomoc náhradu mzdy na žiadosť zamestnávateľa znížiť alebo nepriznať, trvalo do 6. februára 2009. V súvislosti s uvedeným krajský súd uviedol, že ak si žalobca uplatnil pre premlčanie nárok na náhradu mzdy len od 1. augusta 2013 do 31. júla 2016, nič to nemení na skutočnosti, že na tento čas sa už nevzťahuje 12-mesačná zákonná lehota a náhradu mzdy môže súd za čas presahujúci 12 mesiacov

znižít, resp. vôbec nepriznať. Vzhľadom na uvedené označil postup súdu prvej inštancie za správny, keď po uplynutí zákonného nároku na náhradu mzdy (6. február 2009) skúmal, na základe žiadosti žalovaného, či sú splnené zákonné podmienky na to, aby povinnosť zamestnávateľa nahradiť mzdu za čas presahujúci dvanásť mesiacov primerane znížil, prípadne náhradu mzdy žalobcovi vôbec nepriznal. Odvolací súd mal za preukázané, že žalobca bol od vzniku nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru počas celej doby zamestnaný, ekonomicky činný, a preto podľa jeho názoru súd prvej inštancie dospel k správne záveru, keď považoval priznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov za rozporné s čl. 2 Zákonníka práce. Tu odvolací súd pripomenul, že žalobca po celý čas žil a pracoval v regióne s najmenšou nezamestnanosťou a najvyššími mzdami v Slovenskej republike, teda jeho uplatneniu na trhu práce nebránili žiadne objektívne príčiny a ak po celý čas zastával slabo ohodnotené pracovné pozície (čo ani nepreukázal), túto skutočnosť nemožno posudzovať na ťarchu žalovaného. Ďalej odvolací súd doplnil, že nemožno opomenúť tú skutočnosť, že žalobca si uplatnil svoj nárok na súde až dňa 2. augusta 2016, t. j. 8,5 roka po vzniku nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Záverom odvolací súd uzavrel, že odvolacie námietky žalobcu v podstate kopírujú jeho procesný útok, použitý v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ktorý ho vo svojom rozsudku vecne správne vyhodnotil, poukázal na rozhodujúce skutočnosti, ktoré procesný útok žalobcu vyvracajú a urobil adekvátne skutkové závery. V postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho neboli odvolacím súdom zistené žiadne vady, také ani sám odvolateľ netvrdil, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie a na ktoré by musel odvolací súd prihliadať. Dodal, že v prospech žalobcu nebolo možné zohľadniť ním označené rozhodnutia súdov, pretože žalobca v predmetnej právnej veci nežiadal priznať nárok na náhradu mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru odo dňa vzniku jeho nároku naďalej.

3. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f/ CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V prvom rade dovolateľ poukázal na nesprávny procesný postup Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 50/2008 o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, keď daný súd nepripustil zmenu návrhu v časti týkajúcej sa žalobcom uplatneného nároku na náhradu mzdy ako aj nesprávny postup Krajského súdu v Bratislave, ktorý odmietol odvolanie žalobcu voči uzneseniu súdu prvej inštancie, nakoľko nebolo prípustné. Dovolateľ uviedol, že súdy nižšej inštancie v prejednávanej veci porušili princípy súdneho konania s následkom nesprávneho právneho posúdenia veci premietnutého do vydania nesprávnych súdnych rozhodnutí všeobecných súdov. Rozhodnutia všeobecných súdov sa dovolateľovi javia nesprávne aj preto, lebo zistený skutkový stav nesprávne vyhodnotili, v rozpore s ustálenou súdnou praxou s uprednostnením voluntarizmu pred zákonom ustanoveným postupom rozhodovania a zákonom určeným rozhodnutím na podkladoch súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu veci, čo dovolateľ bližšie konkretizuje dôvodmi prípustnosti podania predmetného dovolania. Ako prvý dovolací dôvod dovolateľ uviedol nedostatky v procesnom postupe všeobecných súdov predpokladané § 420 písm. f/ CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ poukázal na bod 5 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom uviedol, že žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril. Toto tvrdenie odvolacieho súdu považoval dovolateľ za nepravdivé, nakoľko žalovaný sa mal k odvolaniu žalobcu vyjadriť dňa 27. februára 2018, pričom dané vyjadrenie bolo žalobcovi doručená až na základe jeho dožadovania sa dňa 26. októbra 2018. Dovolateľ konštatoval, že všeobecné súdy postupovali procesne nesprávne a tým porušili právo strany - žalobcu na riadne odôvodnenie rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a v konečnom dôsledku aj k vade rozhodnutia vo veci samej spočívajúcej v nepreskúmateľnosti vydaného rozhodnutia. Dodal, že v dôsledku procesného pochybenia všeobecných súdov však mohlo dôjsť aj k inej vade konania, spočívajúcej v zmätočnosti rozhodnutia súdu druhej inštancie, v ktorom absentovali rozhodujúce vyjadrenia sporových strán. Ako ďalší dovolací dôvod dovolateľ uviedol § 421 CSP ods. 1 písm. a/ CSP, keď rozhodnutie odvolacieho súdu závisí od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Právny názor odvolacieho súdu o dôvodoch nepriznania náhrady mzdy žalobcovi pre rozpor s dobrými mravmi, lebo v rozhodujúcom období bol zamestnaný, ekonomicky činný, a istý čas aj PN, či aj z dôvodu toho, že žalobca náhradu mzdy požaduje od 67. mesiaca od doručenia listu žalovanému, že trvá na tom, aby ho aj naďalej zamestnával,

podľa názoru dovolateľa nie je ale v súlade s názormi zodpovedajúcimi ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu ale aj Ústavného súdu Slovenskej republiky. Na podporu svojej argumentácie poukázal dovolateľ na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 157/2010 zo 14. septembra 2011 a na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 126/2014 z 5. februára 2014, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť. Dovolaním napádané rozhodnutie odvolacieho súdu podľa dovolateľa okrem už uvedeného nedostatku, vôbec nezohľadňuje sociálnu stránku náhrady mzdy a tiež v ňom absentuje hodnotenie správania sa žalobcu (či sa zamestnanec zapojil alebo mohol zapojiť do práce v mieste dohodnutom v pracovnej zmluve, či zamestnanec vykonával alebo mohol vykonávať taký druh práce, ktorý zodpovedá druhu práce dohodnutému v pracovnej zmluve a pod.). V súvislosti s uvedeným poznamenal, že bez vyhodnotenia správania sa žalobcu a následné premietnutie uvedeného hodnotenia žalobcu do rozhodnutia, nemožno o vydanom rozhodnutí odvolacieho súdu uvažovať ako o zákonomnom rozhodnutí. Ďalej sa dovolateľ nestotožnil s názorom žalovaného o tom, že žalobca nemá nárok na náhradu mzdy za dobu jeho dočasnej PN. Rovnako zotrval na tom, že jeho priemerná mesačná mzda predstavovala sumu vo výške 1.245,45 eur a teda hodinová mzda predstavovala sumu vo výške 7,6385 eur na hodinu. Opätovne uviedol, že sa nestotožňuje s názorom krajského súdu a trval na tom, že garantovaná 12 - mesačná časť nároku náhrady mzdy za neplatné skončenie pracovného pomeru sa počíta odo dňa prvého uplatnenia tohto nároku na súde. Vzhľadom na uvedené žalobca žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť alebo zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s dovolaním žalobcu nesúhlasí, pretože podľa jeho názoru je rozhodnutie odvolacieho súdu (ale aj prvoinštančného súdu) vecne správne, keď odvolací súd vec aj správne právne posúdil, pričom v konaní nedošlo k žiadnym vadám uvedeným v § 420 CSP. Konštatoval, že uznesenie Okresného súdu Bratislava II. z 9. októbra 2013, ktorým súd nepripustil zmenu návrhu v časti týkajúcej sa uplatneného nároku na náhradu mzdy, je v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2016 vo veci sp. zn. 7 Co 202/2015, 7 Co 203/2015 a 7 Co 204/2015 právoplatné a teda záväzné pre všetky orgány, vrátane odvolacieho súdu. Ďalej poznamenal, že pokiaľ žalobca poukazoval na nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie pri doručovaní vyjadrenia žalovaného v rozpore s 374 CSP, tak tento postup bol napravený ešte v priebehu odvolacieho konania v dôsledku čoho nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Zároveň uviedol, že žalobca v dovolaní neuviedol v čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od právnych záverov vyslovených dovolacím súdom v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 157/2010, keď nekonkretizoval právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odchýlil od tvrdenej ustálenej právnej praxe odvolacieho súdu. Podľa žalovaného sa žalobca obmedzuje iba na polemizovanie s právnymi názormi odvolacieho (a prvoinštančného) súdu a spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, pričom v konečnom dôsledku v skutočnosti v tejto časti dovolania namietal nesprávne hodnotenie dôkazov prvoinštančným a odvolacím súdom. Takéto prípadné nedostatky v postupe súdu však prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP nezakladajú. Napokon žalovaný uviedol, že žalobca vo vzťahu k žalovanému opakovane porušuje dobré mravy, resp. koná v rozpore s právnymi predpismi. Na základe uvedeného mal žalovaný za zrejmé, že v konaní nedošlo k žiadnej vade uvedenej v § 420 CSP, pričom nie je daný ani dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, preto žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a zaviazal žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania žalovaného v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Dovolací súd najskôr skúmal existenciu prvého z dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov, ktorým je tzv. vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Ak totiž dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmätočnosť rozhodnutia) neznamená len splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP

vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

10. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom, či mimosporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

11. V danom prípade žalobca prípustnosť dovolania vyvodil z § 420 písm. f/ CSP a porušenie práva na spravodlivý proces videl v nesprávnom procesnom postupe súdov nižšej inštancie, keď mu vyjadrenie žalovaného k odvolaniu bolo doručené až na jeho žiadosť po uplynutí niekoľkých mesiacov. Dovolateľ mal za to, že uvedený nesprávny postup súdov porušil jeho právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a v konečnom dôsledku aj k vade rozhodnutia vo veci samej spočívajúcej v nepreskúmateľnosti rozhodnutia, prípadne to mohlo viesť k vade spočívajúcej v zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom absentovali rozhodujúce vyjadrenia sporových strán. Dovolateľ taktiež spochybnil správnosť postupu súdov nižšej inštancie, keď Okresný súd Bratislava II v konaní o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru vedenom pod sp. zn. 9 C 50/2008 uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 09.03.2013 nepripustil zmenu návrhu v časti týkajúcej sa žalobcom uplatneného nároku na náhradu mzdy a odvolací súd odvolanie žalobcu voči tomuto uzneseniu odmietol.

12. S poukazom na vyššie uvedené dovolateľ za zmätočnosťnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP označil nepreskúmateľnosť, resp. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté vadou zmätočnosti. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

13. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil III/1997*, či rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* a *Hiro Balani c. Španielsko*, oba z 9. decembra 1994, *Annuaire*, séria A č. 303 A a č. 303 B).

14. Vo vzťahu ku konkrétnym námietkam dovolateľa uvedeným v intenciách § 420 písm. f/ CSP odvolací súd uvádza, že s týmito otázkami sa odvolací súd vysporiadal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd nemal pochybnosti o nároku žalobcu na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru odo dňa oznámenia žalovanému (zamestnávateľovi), že trvá na ďalšom zamestnávaní (od 06.02.2008) do právoplatného rozhodnutia súdu o skončení pracovného pomeru; rovnako sú zrejmé dôvody, pre ktoré odvolací súd ustálil, že začiatok plynutia 12-mesačnej lehoty, po ktorú patrí žalobcovi náhrada mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce začína plynúť odo dňa vzniku nároku (od 06.02.2008); odvolací súd upozornil na skutočnosť, že nárok na náhradu mzdy sa skladá z garantovanej zložky (12 mesiacov) a zo zložky, ktorú súd môže primerane znížiť alebo vôbec nepriznať; poukázal na to, že obdobie 12 mesiacov, pri ktorom nemá súd právomoc náhradu mzdy na žiadosť zamestnávateľa znížiť alebo nepriznať trvalo do 06.02.2009, pričom žalobca si náhradu mzdy pre premlčanie uplatnil až od 01.08.2013 do 31.07.2016; odvolací súd informoval o základných hľadiskách, na ktoré musí súd pri rozhodovaní o znižovaní, resp. nepriznaní náhrady mzdy brať zreteľ; vyjadril sa k možnosti poberania náhrady mzdy počas dočasnej pracovnej neschopnosti; oboznámil strany sporu s dôvodmi, pre ktoré ustálil, že neexistovali objektívne prekážky pre uplatnenie žalobcu na trhu práce; náležitú pozornosť venoval skutočnosti, že žalobca v rámci konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru rozšíril žalobný návrh o náhradu mzdy s tým, že zmena žaloby nebola pre pasivitu žalobcu pripustená.

15. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01.07.2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

16. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí (zakotvené aj v § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP) spĺňa, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

17. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa predstáv žalovaného.

18. Námetka nesprávneho procesného postupu pri doručovaní vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu v rozpore s § 374 CSP je podľa dovolacieho súdu bez právnej relevancie, keďže k náprave došlo ešte v priebehu odvolacieho konania, teda skôr, ako krajský súd rozhodol vo veci samej, pričom žalobca zaujal písomné stanovisko (podanie zo dňa 26.11.2018, č. l. 235-237) k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcu. Z uvedeného dovolací súd ustálil, že nedošlo k zásahu do práva žalobcu na spravodlivý proces.

19. K pochybnostiam dovolateľa smerujúcim k správnosti postupu súdov v konaní o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru vedenom pod sp. zn. 9 C 50/2008, v rámci ktorého nebolo vyhovené návrhu žalobcu na zmenu žaloby v časti týkajúcej sa uplatneného nároku na náhradu mzdy dovolací súd uvádza, že daným námietkam chýba relevantnosť s ohľadom na to, že predmetom posudzovaného sporu je otázka nároku žalobcu na náhradu mzdy, nie otázka neplatnosti skončenia pracovného pomeru, ktorá už bola vyriešená s konečnou platnosťou (rozhodnutie o neplatnom skončení pracovného pomeru nadobudlo právoplatnosť dňa 30.07.2016).

20. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd ustálil, že dovolateľ neopodstatnene namieta, že súd

mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ CSP. Preto dospel dovolací súd k záveru, že konanie vadou podľa § 420 písm. f/ CSP postihnuté nebolo. S poukazom na to, že v prejednávanej príhode prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania do úvahy neprichádza, najvyšší súd dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP pre jeho procesnú neprípustnosť podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

21. Žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietajúc nesprávne právne závery súdov nižšej inštancie.

22. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, kedy dovolateľ namietal, že súdy nižšej inštancie nepreukázali, že požiadavka žalobcu na náhradu mzdy je v rozpore s dobrými mravmi; namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu vôbec nezohľadňuje sociálnu stránku náhrady mzdy pričom v odôvodnení absentuje hodnotenie správania sa žalobcu; spochybnil právny záver o tom, že nemá nárok na náhradu mzdy za dobu jeho dočasnej pracovnej neschopnosti a spochybnil aj záver súdov nižšej inštancie o výške jeho priemernej mesačnej hodinovej mzde; trval na tom, že garantovaná mesačná časť nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru sa počíta odo dňa prvého uplatnenia tohto nároku na súde. Odvolacím súdom vyslovený právny názor považoval dovolateľ za nesprávny a za rozporný s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky s tým, že na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutia, od ktorých sa mal odvolací súd pri rozhodovaní predmetného sporu odkloniť - rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 157/2010 zo 14.09.2011, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 126/2014 z 05.02.2014.

Podľa čl. 2 Zákonníka práce, pracovnoprávne vzťahy podľa tohto zákona môžu vznikáť len so súhlasom fyzickej osoby a zamestnávateľa. Zamestnávateľ má právo na slobodný výber zamestnancov v potrebnom počte a štruktúre a určovať podmienky a spôsob uplatnenia tohto práva, ak tento zákon, osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak. Výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi; nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov. Pracovnoprávne vzťahy podľa tohto zákona môžu vznikáť len so súhlasom fyzickej osoby a zamestnávateľa. Zamestnávateľ má právo na slobodný výber zamestnancov v potrebnom počte a štruktúre a určovať podmienky a spôsob uplatnenia tohto práva, ak tento zákon, osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak. Výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi; nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov.

Podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce, ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa nekončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru.

Podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznať. Náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov.

23. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

25. Právnou úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa takto sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu.

26. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd (so zreteľom na dovolaciu argumentáciu žalobcu) uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01.01.1993 pod pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 06. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 71/2018]. S prihliadnutím na čl. 3 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2017 sp. zn. 6 Cdo 129/2017).

27. Na tomto mieste dáva dovolací súd do pozornosti, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá "odklon" od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ ide o otázku zásadného právneho významu,

t. j. takú, ktorá je významná nielen pre prerokovávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov SR a f/ vždy musí ísť o otázku právnu, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné.

28. Dovolací súd pritom uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom dovolateľ je povinný tvrdený odklon v dovolaní preukázať. Naopak prípustnosť dovolania nezakladá všeobecnú nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi), alebo všeobecné tvrdenia dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľov mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie, ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

30. Dovolateľ namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky, keď odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie o dôvodoch nepriznania náhrady mzdy žalobcovi pre rozpor s dobrými mravmi, lebo v rozhodujúcom období bol žalobca zamestnaný, ekonomicky činný a istý čas aj pracovne neschopný ako aj z dôvodu, že žalobca náhradu mzdy požadoval od 67. mesiaca od doručenia listu žalovanému o tom, že trvá na tom, aby ho aj naďalej zamestnával. V týchto otázkach sa mal odvolací súd odkloniť od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (rozhodnutie sp. zn. 6 Cdo 157/2010 zo 14.09.2011) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 126/2014 z 05.02.2014).

31. K uvedenému dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že sudy nižšej inštancie v danom spore ustálili, že žalobca mal odo dňa 06.02.2008 (deň oznámenia, že trvá na ďalšom zamestnávaní) nárok na náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku, a to až do právoplatného rozhodnutia súdu o neplatnom skončení pracovného pomeru (do 30.07.2016), žalobca si však žalobou neuplatnil nárok na náhradu mzdy za obdobie prvých 66 mesiacov (teda ani za obdobie prvých 12 mesiacov, kedy súd nemôže modifikovať výšku náhrady mzdy) hoci mu v tom nič nebránilo, uplatnil si iba nárok na náhradu mzdy za posledných 36 kalendárnych mesiacov spätne odo dňa právoplatnosti súdneho rozhodnutia o neplatnom skončení pracovného pomeru (od 01.08.2013 do 30.07.2016). S poukazom na požiadavku žalovaného, aby žalobcovi nebola priznaná náhrada mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov a s ohľadom na skutočnosť, že žalobca bol počas posudzovanej doby zamestnaný, ekonomicky činný a počas dočasnej pracovnej neschopnosti poberal nemocenské dávky sudy nižšej inštancie nepriznali žalobcovi za uplatňované obdobie nárok na náhradu mzdy z dôvodu rozporu s dobrými mravmi (čl. 2 Zákonníka práce).

32. V nadväznosti na uvedené upriamuje dovolací súd pozornosť na ustanovenie § 79 Zákonníka práce, ktoré upravuje následky, ktoré vyvoláva právne relevantná skutočnosť, a to že skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa bolo súdom vyhlásené za neplatné. Za predpokladu, že zamestnanec svoj nesúhlas so skončením pracovného pomeru prejaví podaním žaloby o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru v zákonnej dvojmesačnej lehote a zároveň oznámi zamestnávateľovi, že trvá na svojom ďalšom zamestnávaní a pridelení práce, je takýto zamestnanec oprávnený požadovať

náhradu mzdy za obdobie odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci. Za obdobie, v ktorom zamestnávateľ neprideluje zamestnancovi prácu a neumožní mu pracovať, je zamestnávateľ povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Základným predpokladom na to, aby zamestnancovi nezanikol nárok na náhradu mzdy, je splnenie oznamovacej povinnosti zamestnanca. Právo na náhradu mzdy vznikne najskôr momentom oznámenia zamestnanca zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Cdo 180/2009). Pre oznámenie zamestnanca, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ naďalej zamestnával, Zákonník práce nevyžaduje obsahové náležitosti ani osobitnú (napr. písomnú) formu. Možno ho urobiť aj iným spôsobom, napríklad ústne, výkonom prác a pod. Oznámenie môže zamestnanec urobiť najneskôr do rozhodnutia súdu o žalobe na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru (v prejednávacom prípade mali sudy nižšej inštalcie za nesporné, že žalobca podaním zo dňa 06.02.2008, ktoré v tento deň aj doručil žalovanému, oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní). Výšku nároku na náhradu mzdy môže zamestnávateľ minimalizovať tým, že v konaní o nároku na náhradu mzdy bude požadovať primerané zníženie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, alebo môže požadovať, aby súd náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznal. Nárok zamestnávateľa na zníženie alebo nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov musí zamestnávateľ uplatniť iba v rámci konania, v ktorom zamestnanec uplatňuje nárok na náhradu mzdy v dôsledku neplatného skončenia pracovného pomeru. Platí, že súd nie je viazaný rozsahom, v ktorom zamestnávateľ požaduje zníženie náhrady mzdy, pretože ide o voľnú úvahu súdu.

33. Z uvedeného nemal dovolací súd pochybnosti o správnosti záverov súdov nižšej inštalcie o momente, od ktorého sa odvíja nárok zamestnanca na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru, t. j. moment oznámenia zamestnávateľovi, že zamestnanec trvá na ďalšom zamestnávaní (ako je to výslovne uvedené v ustanovení § 79 Zákonníka práce, pozn. dovolacieho súdu).

34. K dovolateľom uvádzaným rozhodnutiam (dovolacieho súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky), od záverov ktorých sa mal odvolací súd odkloniť pri rozhodovaní v predmetnom spore, je podľa názoru najvyššieho súdu potrebné dodať, že v nich sudy uzavreli, že povinnosť zamestnanca, s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer zapojiť sa do práce u iného zamestnávateľa, je v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pretože takáto povinnosť neexistuje a z nejestvujúcej povinnosti nemožno vyvodzovať pre zamestnanca nepriaznivé dôsledky v podobe zníženia, prípadne nepriznania náhrady mzdy. So žalobcom uvedených rozhodnutí zároveň vyplýva, že ústavne súladný je len taký výklad § 79 Zákonníka práce, v zmysle ktorého je súd oprávnený na žiadosť zamestnávateľa náhradu mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížiť, prípadne vôbec nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu sa sudy oboch inštalcií neodklonili od právnych záverov vyjadrených vo vyššie spomenutých rozhodnutiach najvyššieho súdu. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštalcie ako aj odvolacieho súdu je zjavné, že sudy postupovali podľa vyššie uvedenej judikatúry a na základe žiadosti žalovaného skúmali splnenie podmienok na zníženie, resp. nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov a dospeli k rovnakému záveru, že priznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov by bolo v rozpore s dobrými mravmi (čl. 2 Zákonníka práce).

35. Vo vzťahu k námietke žalobcu o nevysporiadaní sa so správaním žalobcu a sociálnou stránkou náhrady mzdy dovolací súd uvádza, že vysporiadanie sa odvolacieho súdu so sociálnym aspektom náhrady mzdy videl v zhodnotení pracovných aktivít žalobcu, ktorý bol od vzniku nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru pracovne aktívny (bol zamestnaný; získal živnostenské oprávnenie; bol konateľom obchodnej spoločnosti; boli mu vyplatené dávky v nezamestnanosti; za dobu dočasnej pracovnej neschopnosti mu boli vyplatené nemocenské dávky a pod.). Toto zhodnotenie v súhrne s ostatnými skutočnosťami (viď odsek 14 tohto uznesenia) viedol sudy nižšej inštalcie k záveru, že uloženie povinnosti žalovanému nahradiť žalobcovi mzdu za požadované obdobie by bolo v rozpore s dobrými mravmi (čl. 2 Zákonníka práce).

36. V súvislosti s dovolacou námietkou žalobcu o nesprávnej výške jeho hodinovej mzdy ustálenej súdmi nižšej inštancie dáva dovolací súd do pozornosti, že pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nemôže posudzovať správnosť skutkových zistení súdov alebo výsledok hodnotenia, resp. nevyhodnotenia dôkazov, premietajúci sa do skutkových zistení súdu. Najvyšší súd opakovane zdôrazňuje, že v rámci dovolacieho konania je najvyšší súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací [v okolnostiach danej veci i prvoinštančný, pozn.] súd (§ 442 CSP). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Preto tvrdenie žalobcu spochybňujúce konajúcimi súdmi určenú výšku hodinovej mzdy, resp. priemernej mesačnej mzdy vychádzajúce iba z iného hodnotenia vykonaného dokazovania nemôže mať charakter právnej, ale skutkovej otázky, ktorá nie je spôsobilá vyvolať zamýšľané účinky - meritórny prieskum rozhodnutia.

37. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že žalobca v dovolaní nastolil takú otázku, ktorá kumulatívne nespĺňa znaky otázky uvedenej v tomto uznesení najvyššieho súdu, resp. nenastolil otázku, ktorá by bola relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko odvolací súd rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, keď ustálil, že náhrada mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru patrí zamestnancovi odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní až do rozhodnutia súdu o neplatnom skončení pracovného pomeru, teda tak, ako to jasne vyplýva z príslušného ustanovenia Zákonníka práce; že náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov môže súd na námietku zamestnávateľa primerane znížiť alebo vôbec nepriznať; že priznanie náhrady mzdy za žalobcom uplatnené obdobie a zaviazanie žalovaného na jej úhradu by bolo vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, v rozpore s dobrými mravmi (čl. 2 Zákonníka práce).

38. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 CSP až § 435 CSP.

39. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu ani v tejto časti nie je prípustné, a preto ho odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

40. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP a vyslovil, že žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

41. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.